

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Felirat szerkesztők háborúba léte előtt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ NŐR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Nyolc évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy hónapra 1 „ 20

Egyforma mértékkel

Makó, július 15.

A háboru elvonta körünkből nemcsak azt a férferőt, mely fegyverfogásra alkalmas, de az emberek óriási tömegét, mint munkásokat szólította el országszerte otthonából, így Makóról is a hadvezetőség.

Ezek a munkások, mint tudjuk, három korona napidíjat élveznek munkájukért a katonai kincstártól. Ez a naponként kapott három korona körülbelül annak az összegnek felel meg, mibe egy fegyveres katonának napi ellátása a zsolddal együtt kerül.

Ez eddig rendjén volna, mert a hadvezetőség által munkára behívott emberek ha nem is busás, de mégis megfelelő napidíjat kapnak. Méltánytalan és igazságtalan azonban az a bánásmód, helyesebben mondva az az eljárás, melyben a munkára behívott emberek itthon maradt családjai részesülnek.

A hadbahívottak segélyezéséről szóló törvény ugyanis nem intézkedik arról, hogy a hadvezetőség által munkára behívottak családjai segélyben részesíthessenek. Ilyen körülmények között ebben az elviselhetetlen drágaságban ezeknek a munkára behívottaknak hozzátartozói közül igen sokan nyomorba jutottak.

Hasztalan kerestek ezek a szerencsétlenek védelmet a helybeli hatóságoknál, mindenütt elutasításban volt részük, mert a hatóságok szigorúan ragaszkodtak a törvény rideg betűjéhez, mely nem szól az ilyenek segélyezéséről.

A hatóságok eljárását némileg tette indokoltá az a körülmény, hogy azzal utasították el a segélykérőket, hogy hozzátartozóik napi három korona munkadíjat kapnak a katonai kincstártól. A tévedés csak abban volt, hogy az illetőknek a három korona ellátásaikra szükséges. Azt is alig fedezi, így abból hozzátartozóiknak mit sem juttathatnak.

Ez a körülmény nem kerülte el Návay Lajos dr. figyelmét, ki e visszas állapottól szóvá tette a vármegye közigazgatási bizottsági ülésén és a segélyezésről szóló törvénynek olyan magyarázatot adott, mely szerint a munkára behívottaknak családjai is segélyezendők. A bizottság ki is mondta az ilyen rászorulóknak a segélyezését. Ez helyes is, mert általános megelégedést szül, mert senki sem tagadhatja, hogy az ország elégedettsége nagyban hozzájárul ahhoz, hogy katonáink oly vitézül harcolnak a harcsteren. Ha katonáinkat nem hatná át az a tudat, hogy itthon maradt hozzátartozóik nem szenvednek anyagiakban hiányt, akkor ellenségeink fölött nem vívtak volna annyi, és oly fényes győzelmeket.

— Meghívó. A Dmke. esanád-megyei osztálya folyó hó 23-án, pénteken délelőtt 11 órakor a vármegyeház főjegyzői hivatalában Návay Tamás ny. főispán elnöklété alatt gyűlést tart, melyre a tagokat ezennel tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Titkári jelentés. 2. Jelentés az 1914-ik évi számadásokról. 3. Az 1915. évi költségvetés. 4. Vagyonmérleg. 5. Esetleges indítványok. Ugyvezeto elnökség.

Harcok a Dnyeszter északi partján

Gyalogsági harc az olaszokkal

Budapest, július 15.

Orosz hadszíntér:

Általános helyzet változatlan. Dnyeszter mentén Nizniowtól lefelé folyó északi partján több helyütt csapatainkra nézve eredményes harcok fejlődtek, miközben ellenségtől 11 tisztet 550 főnyi legénységet elfogtunk.

Olasz hadszíntér:

A doberdói fensik egyes pontjai ellen az olaszok ismét heves ágyutűzet intéztek. Több gyalogsági támadást is megkíséreltek, különöse Sdraussina és Polazzo között, de ezeket mint mindig nagy veszteségek mellett visszavertük. Karinthiai és tiroli határterületen jelentős esemény nem történt.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Hirek Lembergől

Krakó, július 15.

Lembergi szállítók feljegyzései szerint az oroszok 1800 zongorát és butordarabot szállítottak Oroszország belsejébe. Több, mint 10 ezer lakást fosztottak ki és elvittek onnan minden értékes tárgyat. A rend helyreállításáról most katonapatrullok gondoskodnak, mert az orosz uralom alatt az utcai csécselék nagyon elharapózott. Kezdetben katonák voltak őrségen, de a legutóbbi napok óta, örömeire Lemberg lakosságának, a rég nem látott rendőrkatonák teljesítenek szolgálatot. Lembergől alig egy órányira, Kresna, Ruska és Polska fatuknál, ahol orosz lövészárkok voltak, még mindig látni orosz maradványokat, vérbe áztatott orosz

ruhákat, sapkákat, eldobott fegyvereket, patrónákat, sőt gépfegyvereket is. A lebergiek, akik sétákat tesznek odáig, számos sirt fedeznek fel, ahol osztrák, magyar és német katonák vannak eltemetve, ezeket a sírokat ápolják és virágokkal díszítik.

Románia csak mellettünk avatkozhatik a háborúba

Bukarest, július 15.

Romániában mindinkább meg erősödik az a felfogás, hogy a románoknak saját érdekükben akcióba kell lépni a központi hatalmak mellett. Ilyen értelemben nyilatkozott a híres politikus, C. Arion Károly király volt bizalmasa, a konzervatívoknak Buzeu-

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók a PALLAGI-czégnél.

Tisztelettel értesitem a Makó és vidéke nagyrabecsült vevőközönségét, hogy a főtéren, a Sör-csarnok mellett (Ott Károly ur üzletével szemben)

cipő-üzletet nyitottam,

hol mindernemű férfi-, női- és gyermek-cipőket raktáron tartok, valamint megrendeléseket is elfogadok.

Alapelvem pontos és szolid kiszolgálás!

Előre is megköszönve a n. é. közönség becses pártfogását, maradok kiváló tisztelettel:

Egy ügyes leányt felveszek.

BERLINER MANÓ

ban tartott ülésén. Arion többek között a következőket mondja:

— Azt hiszem s ez a meggyőződés általános, hogy Románia nem kerülheti el az akcióra lépést. Nem a kívánságok, nem az aspirációk, nem a szív dobogása határozza meg a külügyi politikát. A legyőzött Oroszország politikai lehetlenségévé teszi, hogy az ő érdekeit előmozdítsuk. Csak az ország érdeke, csak Románia érdeke vezethet bennünket. Ez a legmagasabb törvény. Anélkül, hogy románok lennénk, német barátok, orosz barátok, vagy akár franciabarátok lenni, igazán csak bűn. Csak gonosztett lehet a jövőt és az ország érdekét félredobni és valamely idegennek a szeretetért és egyikkel, vagy a másikkal való szolidaritásért, legyen az akár velünk egy ágból való is, hazánk érdekét feladni. Inkább mint másoknak, nekünk magunknak van szükségünk Romániára. Ezt a kérdést mindenütt így itélik meg. A franciák, angolok, olaszok, oroszok érdekeit, aspirációjukat védik. Ebből a mostani véres tumultusból, vagy mint gyengébbek, vagy mint erősebbek fognak kikerülni, de nagy államok maradnak. A kis államok számára a veszély sokkal nagyobb, az egzisztenciájukat áldozhatják fel egy oktalán lépésért. Nincs egy nemzet, nincs egy állam, amelytől hasonló áldozatot követelni lehet. A külföldi politika számára csak egy törvény volt. Románia egzisztenciája, jövője és érdeke.

Arion aztán beszéde végén a középponti hatalmak mellett hosszasan érvel.

A monarchia jegyzéke az unióhoz.

Bécsből jelentik: Külügyminis-teriumunk ma jegyzéket intézett az Unió bécsi nagykövetéhez. A jegyzékben utal a következményekre, amelyek az amerikai municiószállításból keletkeztek. Monarchiánk az amerikai piactól teljesen el van zárva. Felveti a jegyzék a kérdést, hogy alkalmazzanak-e olyan rendszabályokat, a mellyel egyöntetűen szabályozzák a semlegesség kérdését. Amerika hadiszerkivitele a semlegességgel összhangba nem hozható. Az Unió feladata lenne sikra szállani a definitív kereskedelem ellen, sikra szállani a definitív kereskedelem érdekében.

Orosz intézkedések a román határon

Bukarest, július 15.

Az „Universul” jelenti Jassyból: Az orosz kormány igen szigorú új rendszabályokat léptetett életbe Ungheninél és ezt azzal indokolja meg, hogy az utóbbi időkben igen sok kém jutott be ezen az úton Oroszországba. A közbiztonsági szolgálat ellátására új irodát állítottak fel, amelybe a katonai hatóság képviselőit is delegálták. Az összes utasokat, akik ezen a határállomáson átmennek, a legszigorúbban megvizsgálják. Napirenden van, hogy a katonák az átutazókat — a nőket is — azon megokolással, hogy a motozás nem nyújt elég biztonságot,

pőrére vetkőztetik. A román konzul minden tiltakozása eddig habaválólnak bizonyult.

Bukarest, július 15.

A félhivatalos „Indépendance Roumaine” jelenti: Az odesszai orosz hatóságok letartóztatták Alexandrescu Virgil dr. bukaresti ügyvéd nővérét, Alexandrescu Porfirát, aki két éve mint tanítónő élt Odesszában. A letartóztatás minden megállapítható ok nélkül történt, amint általában az összes román alattvalók letartóztatása. A román külügyminiszterium már megtette a szükséges lépéseket, hogy a letartóztatott tanítónőt szabadon bocsássa.

A oroszfilek érzik a helyzet súlyát

Bukarest, július 15.

A mindig oroszát „Universul” szenzációs cikkét közöl Mustata generális tollából, aki a szabadságharcnak egyik veteránja, a román hadsereg kipróbált katonája. A cikk címe Przemysl, Lemberg, Krasznik. A generális befolyástalan kritikáját adja a helyzetnek és kimutatja, hogy Oroszországot már megverték. Majd aztán így ír:

— A mostani helyzetben Románia akciójára lépése a négyes szövetség oldalán egyszerűen örültség lenne. Még abban az időben is, amikor az oroszok nem voltak úgy tönkretéve a Kárpátokban, nem sokat használt volna Románia kirohadása, mert amikor milliók mennek egymásnak, mi csak harmatesópp lettünk volna, amely a tengerbe esik. Ma min-össze együtt szaladhatnánk az oroszokkal és Romániának beavatkozása az oroszok oldalán Romániának nemzeti szellemességét jelentené. Monójuk meg az igazat, a román hadsereg nem szolgálta meg, hogy a Kárpátokban ássák számukra a sírt.

Az olasz előnyomulás nehézségei

Lugano, július 15.

A Stefani-ügynökségnek a hdi operációkról kiadott jelentése vázolja azokat a nehézségeket, melyek a ravaszul s ördögi módon megerősített osztrák-magyar gyalogság nyílt terepen csak ritkán bocsátkozik hareba az olasz gyalogsággal. „Egyes helyeken — mondja a jelentés — a mi lévészárkaink csak néhány tücsök méterre vannak az ellenséges lévészárkoktól”. A jelentés végül nagy dicsérrel emlékezik meg valamennyi fegyvernem magatartásáról s azokról a hallatlan nehézségekről, amelyek a hegiharcokban az előnyomulás elé hátrálnak.

Isztria nyugodt

Az isztriai partokon a nép nyugodt és tele van bizalommal. A capodistria felosztott községtanács helyébe állított kormánybiztos szerint a hadüzenet után az irredenta hangulatnak nyomát vesztett.

A nép haragja itt is heves kitéréssekkel fordult az izgatók ellen: kiknek a nehéz megpróbáltatások

elő állított lakosság az új háborút köszönheti. Lemberg meghódítása után Capodistriában szinte leirhatatlan volt az öröm ujjongása.

A nép természetesen sokat szenved a hajózás, a halászat és az idegenforgalom megszűnése miatt. Az élelmezés kielégítő, a partvidékeken pedig egyenesen jó. Az új aratás eredményei is már érezhetők. Az ellenséget Istria még nem látta.

A partvidék gyönyörű építőművészeti kincseknek a repülőgép bombái ellen való védelmére a paloták tetőzetére a nemzetközi megállapodásban megjelölt fekete-sárga táblákat helyezik.

Intenzívebb lesz az olasz háború

Lugano, július 15.

Félhivatalos jelentés szerint az olasz háború már a legközelebbi időben intenzívebb lesz. Porro tábornok visszatért Rómába és jelentést tesz a minisztertanácsnak a Párisban létrejött megállapodásokról.

Az olasz hadjárat máris elveszett

Krisztiania, július 15.

A nagyon elterjedt „Morgenposten” saját értesülései alapján a következőket fejti ki:

„Az olaszok hadjáratát máris elveszítettnek tekinthetjük. Az Alpese vidéke nem való az olasz hadseregnek téli hadjáratára, mert nincs meg a kellő ellentámasztási képessége. Olaszországban a kijáratodás mind általánosabbá fog válni, ha az olaszok további kísérletei is olyan siralmas kudarcot vallanak, mint az eddigiek. Olaszországban mindinkább átlátják, hogy a kormány elvakult volt mikor az osztrák-magyar uralkodó ajánlatát visszautasította. A „Monarchia vagy Köztársaság” nevű hazárdjáték, Olaszországban sokkal korábban fog véres valóra válni, semmint azt Salandra valaha is gondolta volna.

Az olaszok csalódásai

Bern, július 15.

Az itteni „Bund” hosszabb cikkben foglalkozik a monarchia és Olaszország helyzetével. Tíz havi háborús előkészület után az olaszoknak másfél hónap alatt még mindig nem sikerült az osztrák-magyar védelmi vonalat valahogy áttörniük. Ezért nem szabad Cadornát és katonáit okolni, mert ők mindent elkövetnek, ami tőlük telik; vannak dolgok, amik erősebbek, mint a hadvezér talentuma és katonáinak bátorsága. Az igaz, hogy az olaszok majdnem négy-szeres tulerővel állanak az ellenség előtt, viszont ennek meg van a védelem előnye, amelyet a természet is támogat s végül az osztrák és magyar csapatok az oroszok elleni harcok következtében kipróbáltak és harcdeztettek. Ilyen csapatok ilyen állásokban kell, hogy minden tulerőt ellensúlyozzanak. Cadorna bizonyára nem ringatta magát abban a téves felfogásban, hogy az ellenség

és a terep ne okozna nehézséget; a hiba a felelős olasz diplomatákban van, akik lekicsinyelték a monarchia erejét és bizonyos olasz lapokban, amelyek az olasz közönségben azt a hitet keltették, hogy csak az utolsó lökésre van szükség Olaszország részéről a habsburgi birodalom rombadöntésére.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Jul. 16. Péntek Róm. kath. és Protest. Kármelh. Görög-orosz jul. 3. Anatol. Nap kel 4 óra 18 percekor, nyugszik 7 óra 52 percekor.

Időjárás. Helyenkint zivataros esők és egyelőre lényegtelen hőváltkozás várható. Sürögnyprognózis: Elvétve csapadék, zivatark, meleg. Déli hőmérséklet 26-8 Celsius.

— Népfolkélok önkéntes be-lépése. Az önkénteseket általában a véderőtörvény értelmében megilleti az a jog, hogy csapatsteiket, ahol szolgálni akarnak, a lehetőség határain belül szabadon választhatják. Most azonban sok-szor megcsik, hogy főleg a 17 éves, a 36-42 éves és 43-50 éves önkéntesi jogosultsággal bíró népfolkéloknek idő előtt be kell vonulniok és így nincsen alkalmuk arra, hogy csapatválasztási jogukat érvényesíthessék. Ezen érvényesítést legkésőbb a sorozáson kell érvényesíteni. Ezért a a hadvezetés — a „Külügy-Hadügy” értesülése szerint — megengedte, hogy ha a fentebbi éveken levő — tehát 17 éves, 36-42 éves és 43-50 éves népfolkélok — a váratlan bevonulás miatt csapatválasztási jogukat nem gyakorolhatták — azt még bevonulás után négy hétig megtehetik. Még négy hétig bevonulás után megszerezhetik annak a póttestnek fólvételi engedélyét, amelynél szolgálni akarnak, és ha megszerezték, akkor oda áthelyezést fognak nyerni. Természetesen az minden póttestnél meg van határozva, hogy hány önkéntes vehető fól. All ez különösen a lovasság, tüzérség, vonat-és egészségügyi csapatokra vonatkozóan. Kivételek még ebben a 43-50 évesek, akikre vonatkozóan még csak később lesz intézkedés, hogy póttestenként hányat fognak fólvehetni önkéntesek gyanánt.

— A kultüregyletek támogatása. A vallás és közoktatási miniszter ma leiratot intézett Csanád-vármegyéhez, melyben tudatja, hogy jövőben csak azokat a kultüregyesületeket részesíti anyagi támogatásban, amelyeknél a személyi kiadások a költségvetésnek 10 százalékát meg nem haladják.

— Iskoláink téli fütése. Dacára annak, hogy a kánikula forró napjait éljük, egyesek, de testületek már igyekeznek biztosítani téli tűzifa szükségletüket. Ez a körülmény indította Tarnay Ivor megyei főjegyzőt, mint az iskolai gondnokság tagját arra, hogy beadványt intézett a gondnokság nevében a vármegye közigazgatási bizottsághoz az iskolák téli füté-

sére szükséges kedvezményes tűzifa beszerzése tekintetében. A vármegye közigazgatási bizottsága az indítványt magáévá tette és kimondotta, hogy a tűzifa kedvezményes szállítása ügyében felir a kereskedelmi miniszterhez.

— **Kézbesíthetlen sürgöny.** Az orosz fogságban levő katonáinktól nem egy olyan sürgöny érkezett már, mely hiányos címe miatt Makón kézbesíthető nem volt és lapunkban hívtuk fel az érdekeltek figyelmét. Ma is ilyen című sürgöny érkezett: Beresowkáról Erdei Sámuel fia — Balogi Eszternek Makó. Mivel e címzés után a posta a sürgönyt kézbesíteni nem tudta, akinek a távirat szól, az átvétele végett a postán jelentkeztek.

— **Ötvenhat korona egy pár liba.** Nem tudjuk, hogy ez a magas ár, melyet egy pár libáért követeltek a makói hetipiacon, a legmagasabb ár-e, avagy még szokhatik magasabbra is. Ez a körülmény nem maradt megemlékezés nélkül a vármegyei közigazgatási bizottsági ülésén. Ott vetették fel a libának ezt a soha nem hallott magas árát és ott tették ma szavát az elviselhetetlen drágaságot, mely főleg a fogyasztó közönség vállaira nehezedik. A közigazgatási bizottság néhány tagja azon nézetet volt, hogy az élelmiszerek árának emelkedését az idezi elő, hogy a hatóság megszüntette a maximális árakat és felszabadította a piacot. Hervay István alispán azonban megnyugtatta a bizottságot, mert a piac felszabadítására nézve kijelentette, hogy csak próba, ha jónak bizonyul akkor állandósítani fogja és kifejezésre juttatta az alispán azt is, hogy lesz gondja arra, miszerint azok, kik az élelmiszerekért túlmagas árakat követelnek, azok mint élelmiszer üzorsók, elvegyék méltó büntetésüket.

— **Főszolgabíró és az irnok.** Szántó Lipót mint irnok működött Mezőkövészházán Kővér Béla főszolgabíró mellett. A főszolgabíró azonban kénytelen volt irnokát elbocsátani. Ebbe az elbocsátott irnok nem tudott belenyugodni és rajta bosszút állandó koholt tartalmu feljelentéseket tett a főszolgabíró ellen. A vármegye ismerve az irnok bosszuállását, a feljelentéseket mindig elutasította. Szántó Lipót annak dacára, hogy most már Erdélyben van kitűnő állása, legutóbb a belügyminiszternél tett feljelentést Kővér Béla ellen. A miniszter a vármegye közigazgatási bizottságához küldte le megvizsgálás végett a feljelentést. A közigazgatási bizottság ennek a kötelességének eleget is tett. Az ügyet megvizsgálta és a főbíró működését mindenben korrektnek találva a konok feljelentőt elutasította alaptalan feljelentésével.

— **Sebesültek kedvezményes áron kapják a cigarettát.** A pénzügyminiszter megengedte, hogy a sebesült és beteg katonák részére kedvezményes áron adják el a dohánygyártmányokat. A kedvezményben csak azok a sebesültek és betegek részesülnek, akiket valamely állandó hadikórházban ápolnak. Az árak tisztek részére száz darabonként a következők: Cuba Portorico szivar 7. kor. 60 fill. Finom Virginia szivar 6 kor. 20 fill. Portoriko szivar 5 kor. 20 fill. Hunnia szivar 3 kor. —

fill. Memphis szivar 2 kor. 80 fill. Király szivar 2. kor. 40 fill. Hölgy szivar 2 kor. 40 fill. Hercegovina szivar 2 kor. 40 fill. Legénység részére: Vegyes külföldi szivar 4 kor. 40 fill. Dráma szivar 1 kor. — fill. Virginia szivar 1 kor. — fill. Magyar szivar 1 kor. 60 fill.

— **Felhívás.** Alulírott igazgatóság felhívja mindazokat, kik a makói állami főgimnáziumban tettek érettségi vizsgálatot vagy az 1914—15-ik tanévben az intézet növendékei voltak és bármilyen minőségben hadbavonultak, hogy arcképüket küldjék be dr. Gonda József főgimnáziumi tanárhoz és ugyanőt értesítsék a bevonulásukkal kapcsolatos minden körülményről. (Előlépés, kitüntetés, sebesülés, fegyvernem és beosztás stb.) A gimnázium igazgatósága a bevonultak arcképeinek összegyűjtését és a hazaért hősi halált haltak emlékének méltó megjelölését tervezi, ezért kéri a bevonultaknak egy hozzátartozóit, mint barátait, hogy a nemes cél érdekében legyenek mindenben segítségére. A makói állami főgimnázium igazgatósága.

— **Két testvér hősi halála.** M a y e r Ferenc kunágotai római katolikus tanító egy században küzdött a galíciai harcokban fivérével M a y e r Jánossal, ki Békésvármegyében működött mint tanító. A két testvér katonával különösen tragikusan végzett a sors. Csaknem egy és ugyanazon órában sebesültek meg. Mindkettőnek sebesülése igen súlyos volt és mindkettőt az ungvári katonai kórházba szállították. A sorsnak különös rendelkezése az, hogy a két hős testvér, dacára a leg gondosabb ápolásnak és gyógykezelésnek egy napon haltak meg. A két hős katonát nagy részvét mellett temették el Ungváron.

— **Segélyt kapnak az állami tisztviselők.** A nagy drágaságra való tekintettel a kormány elhatározta, hogy az összes állami tisztviselők egy havi fizetésüket segélyképen fogják megkapni. A kiszámítások már meg is történtek s a pénzük kiutalása már csak napok kérdése lesz. Ez a hír természetesen a legnagyobb örömet keltette az állami tisztviselők között. Nem sok, de még is valami.

— **Mozinyítás.** Szombaton, július 17-én ismét megnyílnak a makói szinkör ajtó, de ezúttal a mozgófényképek slágerei számára. Az Uránia igazgatósága tekintettel a nagy slágerekre, amiket be akar mutatni, szükségesnek tartotta, hogy ne az Uránia saját helyiségében, hanem a szellős nyári szinkörben tartsa az előadásokat. Mindjárt a megnyitó előadás alkalmával egy világhírű dráma, „Az orléáni szűz” kerül bemutatásra, két rendkívül kacagató bohózat kísérettel. Az előadások kezdete este fél 9 órakor és délután fél 6 órakor kezdődnek.

Magyar állami céplőgépeket, kévakötős aratógépeket,

fűkaszalógépeket és lógereblyéket, amerikai manilla és marokrakó zsinort, vízmentes ponyvákat és zsákokat, gépkendőket és towotthe kenőcsöt szállít a legjobb minőségben

Güick Samu, Makón.

A főtéri ártézi kut nem folyik

Rendbehozása nem kerül sokba

Makón az első ártézi kut volt a főtéri, mely 22 évvel ezelőtt nagy költséggel készült. A piac-terünknek is díszét képezi még ma is a kut, mert fölépítménye olyan mint egy szobor.

Mikor az az első ártézi kut nálunk elkészült, ugyszólván az egész város ennek a vizét hordta. Bő víze sokáig kielégítette teljesen ennek a nagy városnak minden vízszükségletét. Azután több ártézi kut is épült Makón. Ma már oly sok van, hogy ugyszólván a számát sem tudjuk. Ezenkívül több a társasági ártézi kut is, melyeknek víze egyeseknek házaiba van bevezetve.

Mikor az első ártézi kut után Makón az ártézi kutak szaporodni kezdtek anélkül, hogy valaki azt állithatná, hogy ezek vöntak volna el a főtéri nagy kut vizét, csökkenni kezdett ennek a kutnak régi vízbősége. És ez így ment évről-évre. Ma pedig már ott tartunk, hogy alig folyik. Egy korsónak a megtöltése csak hosszas várakozás után érhető el.

Bármilyen sok is legyen Makón az ártézi kut és bármilyen fölöslegesnek is tűnjék fel ez a főtéri nagy kut, mégis kár azt a teljes tönkremenésnek átengedni. Kár, mert annak idején óriási költséggel épült, kár, mert ez volt az első ártézi kutunk.

A helyre hozatala, mint azt egyik-másik szomszéd városban láttuk, nem nagy költségre kerül. Helyes volna tehát, ha a városi tanács gondoskodnék ennek a kutnak rendbehozásáról.

Drágábbak lesznek a tankönyvek

Ujabb merénylet a szülők zsebeiben

Még messze van a szeptember elseje, amikor szegény polgárpák komoly tanácskozássra ülnek össze életpárjukkal, mert Vagács Balambér a „Módszeres énektan” szerzője új kiadást rendezett sajtó alá tankönyvből és ezt, valamint a Latin nyelvtant a „Magyar stíluszakolatokat” a „Német irodalomtörténet” kivonatát újonnan kell megvenni.

Még messze van a szeptember elseje, de a fürge magyar könyvkiadók már jelentkeznek és hogy hogy megszűnjék minden aggodalom és félreértés, sietnek kijelenteni, hogy a tankönyvek — ezidőszere csak az elemi iskolai tankönyvek — drágábbak lesznek.

A könyvkereskedők a napokban körlevelet kaptak a könyvkiadóktól. Ebben felszólították őket, hogy köldjék vissza a náluk bizonyba elhelyezett népiskolai tankönyveket. Ennek a kívánságnak az a magyarázata, hogy a könyvkiadók megállapodtak ab-

ban, hogy a népiskolai könyvek árát felemelik. És megdrágítják nemcsak azokat a könyveket, melyek most kerülnek ki a sajtó alól, hanem azokat is, melyek már régen ott hevernek a könyv-árusoknál s melyekről nem állíthatják, hogy a háboru miatt drágább a papírjuk és a nyomásuk. Ugy halljuk most ujabban, hogy a népiskolai tankönyveken kívül szeptemberig az összes más iskolák tankönyveinek árát is felcsigázzák. Ha a drágaság most már életszükséglet lett, a könyvkiadók sem akarnak szembe uszni az árral...

Szegény könyvkereskedők, a kiknek nem elég, hogy most minden évben új Földrajz könyvet adhatnak ki, mert az új Földrajz évről-évre elévül, még ezenfelül megdrágítják a tankönyveket is. Kezdetben csak a szegény emberek tankönyvét, az elemi iskolás tankönyveket, de szeptemberre már csak a paritás kedvéért is azokat a könyveket is, amelyekből a gimnazisták tanulnak.

Mikor a tankönyvárak emeléséről írunk, meg kell végül azt is jegyeznünk, hogy egyes tanárok és egyes tanítók igen sok tankönyvet tudnának nélkülöztetni és bizonyára azon lesznek, hogy ilyen magatartásukkal bevágják utját a könyvkiadók spekulációjának.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(951)

103. fejezet.

Márta hálaja.

Nem akarok háboruságot csinálni apa és fia között.

Beppo gondolkozott egg darabig.

— Na tudja kisasszony, mondá, Del-Monte grófot én megtanítanám.

— Miért?
— Azért, mert kegyedet eltitkolta, holott tudhatta, hogy édes atyja mennyire keresi.

— Oh Beppo, én neki csak hálával tartozom. Az ő kastélyában biztos menhelyre találtam egy darabig Szappanos ellen.

— De miért nem tudósította atyját?

— Hiszen nem tudta, hogy apám megmenekedett! Egész mostanig mindig kereste őt. Még tegnap is azért utazott el, hogy felkeresse és hozzám vesse. Tőle akarta megkérni kezemet.

— Ej, ej, ezt igazán nem értem! csóvalta fejét Beppo. Del-Monte gróf az egész idő alatt itt volt Rómában. Az igaz, hogy kitűnő ember és a népnek igazi jóltevője, de nem értem, miért titkolta el a kegyed otlétét?

— Mondom, féltett Szappanos-tól válaszolt Márta. És hogy félelme teljesen indokolt volt, mutatják a ma éjjel történtek. Mert alighogy kitétte lábát kastélyából, Szappanos már utat mődot talált rá, hogy bejuthasson és engemet megtámadhasson. Csak nagy életveszéllyel tudtam kimenekedni a kastélyból. És amint Szappanos megtudja, hogy én itt vagyok, rögtön rám fog törni itt is!

(Folyt. köv.)

Gazdák figyelmébe!!

Értesitem a kisgazdákat, hogy egy könnyen szállítható kis **cséplőgépet** **szereztem be** és így módomban áll bármilyen kis föld területén minden kisgazdának a **saját földjén a cséplést elvégezni**. Kérem mindazokat, akik cséplőgéppel óhajtanak csépeltetni, idejekorán nálam jelentkezni sziveskedjenek. Tisztelettel:

DÓZSA B. SAMU

Páva-u. 3. szám.

Hereföld 100 hold
kiadó Iritz Miksánál.

Földhaszonbérbeadás.

A kövegyi útfélen Balogi Sándor szomszédságában levő **26 köblös tanya föld** gazdasági épületekkel együtt több évre **haszonbérbe kiadó**.

Értekezni lehet

DÉGI ANDRÁSNÁL

Révész-utca 24. sz. alatt.

Eladó ház.

A Révész-utca 17. szám alatti ház szabadkézből örök áron eladó. Értekezni lehet Révész-utca 24. szám alatt.

„JUTA“

lisztes zsákokat 150 fillérért, korpás zsákokat 100 fillérért vesz darabonként a

Zeitler Rudolf és Tsai
gőzmalom és jéggyár részv.

POOR ENDRE

gyógyászati célokra kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyors és biztosan ható tartalmazó szesz, szepelő, májfélt, ara- és kőzörbesség és mindenféle bőrbetegségek ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szesz.

Ára: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 korona. Alkalmazásukról több kiállítások és versenyek díjazottjai között olvashatók.

A Korzó-szálloda és vendéglő kedvező árban eladó.

HERE SZÉNA és MARIHÁNAK való, valamint **herés árpa-szalma** kapható **IRITZ MIKSÁNÁL** olcsó árban.

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen

A „MAKÓIFÜGGETLEN UJSÁG“-ba.**Lábápoláshoz! Izzadás ellen!**

A mostani világháboruban a nagy fáradalmak között harcosaink áldása

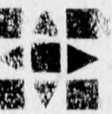
1 tubus
1-50**Pára-pasta**1 tubus
1-50

megkönnyebbiti a gyaloglást, megszünteti a test (láb és kéz) izzadását, megakadályozza a bőrkeményedés képződését és bevált óvszer az összes bolhák tetvek és egyéb férgek ellen

Kapható Makón:

Popper Gyula drogériájában, Fötér.

Tábori postacsomagban küldhető.

Mindenki örül, mert

napról-napra megújuló győzelmeink csak örömmel tölthetnek el mindenkit. Mindennap egy lépéssel közelebb jutunk a nagy háború befejezéséhez és mindegyik lépéssel közelebb ahhoz, hogy a nagy munka megjelenhessen. Kiadóhivatalunk nagy súlyt helyez arra, hogy

kifogástalan,
izléses munka

legyen, mit csak úgy érhetünk el és csak úgy lesz értékes mindenki előtt a munka, ha azt hőseink arcképeinek száza díszítik. Mindenki ösmerje tehát kötelességének hozzátartozója arcképet elhelyeztetni a hősök arckép-albumában, mert egy hősről arcképének sem szabad hiányozni ebből a díszes albumból.

Még mindig fogadunk el fényképeket!